

Bruxelles, 28. svibnja 2018.
(OR. en)

9418/18

Međuinstitucijski predmeti:
2018/0107 (COD)
2018/0108 (COD)

JAI 516
COPEN 166
CYBER 117
DROIPEN 76
JAIEX 56
ENFOPOL 284
DAPIX 158
EJUSTICE 62
MI 399
CODEC 873

NAPOMENA

Od:	Predsjedništvo
Za:	Vijeće
Predmet:	E-dokazi
	a) Uredba o europskim nalogima za proizvodnju i blokadu e-dokaza
	b) Direktiva o pravnim zastupnicima za prikupljanje dokaza
	= rasprava o politikama

I. Uvod

1. Komisija je 17. travnja 2018. donijela dva zakonodavna prijedloga: Prijedlog uredbe o europskom nalogu za dostavljanje i europskom nalogu za čuvanje elektroničkih dokaza u kaznenim stvarima¹ i Prijedlog direktive o utvrđivanju usklađenih pravila za imenovanje pravnih zastupnika za potrebe prikupljanja dokaza u kaznenim postupcima². Njihov je cilj poboljšanje prekograničnog pristupa elektroničkim dokazima uspostavom pravnog okvira za sudske naloge izravno upućene pravnim zastupnicima pružatelja usluga bez intervencije tijela države članice u kojoj se nalazi njihov pravni zastupnik.

¹ 8110/18

² 8115/18

Na prvim stručnim raspravama i raspravi na sastanku Koordinacijskog odbora u području policijske i pravosudne suradnje u kaznenim stvarima (CATS) istaknut je niz politički važnih pitanja koje predsjedništvo želi podnijeti Vijeću (PUP) na sastanku 4. lipnja kako bi tražilo političke smjernice ne samo o smjeru koji treba slijediti u budućim pregovorima o prijedlozima, već i u pogledu vanjskih odnosa EU-a o tom pitanju s ključnim partnerima kao što su Sjedinjene Američke Države.

II. Područje primjene zakonodavnih prijedloga Komisije

2. Iako su pozdravile prijedloge, niz delegacija izrazio je žaljenje zbog ograničenog područja primjene predložene Uredbe jer njome nije obuhvaćen *izravan pristup e-dokazima* (izravan pristup podacima bez pomoći treće strane (pružatelj usluga) kao posrednika), ili *presretanje podataka u stvarnom vremenu*. Mnoge delegacije smatrale su da bi se trebalo baviti tim dvama elementima, s obzirom da se njima odgovara na operativnu potrebu i stoga ih treba dodatno i detaljnije proučiti. Međutim, mišljenja su podijeljena o tome bi li to trebalo učiniti s ciljem da ih se uključi u trenutačne prijedloge ili usporedo s trenutačnim prijedlozima kako se ne bi odgodili ili produljili trenutačni pregovori.
3. U pogledu *presretanja podataka u stvarnom vremenu*, dosad su iznesena sljedeća razmatranja:
 - riječ je o osjetljivoj i zadirućoj mjeri,
 - ta je mogućnost predviđena u većini nacionalnih zakona za domaće okolnosti, u Direktivi o Europskom istražnom nalogu te u američkom Zakonu o pojašnjenju zakonite prekogranične upotrebe podataka (Zakon CLOUD); svaku pravnu osnovu EU-a za presretanje podataka u stvarnom vremenu trebalo bi razmotriti u tom širem okviru te uzeti u obzir potrebu da se tijela država članica opreme cijelim nizom alata za borbu protiv kriminala u digitalnom dobu (koji su na raspolaganju njihovim kolegama iz SAD-a). Osim toga, države članice istaknule su da bi u okviru razmišljanja o toj mjeri također trebalo razmotriti mogućnost obuhvaćanja presretanja u stvarnom vremenu izvršnim sporazumom u okviru američkog Zakona CLOUD, na temelju uzajamnosti.

4. U pogledu *izravnog pristupa e-dokazima*, dosad su iznesena sljedeća razmatranja:
- riječ je o moćnom alatu u slučaju gubitka lokacije ili nekooperativnih pružatelja usluga, kojim se tijela država članica ovlašćuju da na daljinu pristupe podacima dostupnima nakon pretrage i zapljene proizvoda ili upotrebom zakonito dobivenih podataka za pristup nekom računu;
 - postoje velike razlike u nacionalnim zakonima kojima se trenutačno regulira takav izravan pristup u državama članicama, a posebno zaštitne mjere i ovlasti koje su njima predviđene;
 - moguća uspostava zajedničkog okvira EU-a bila bi korisna, ali takav bi pristup EU-a trebalo pažljivo razmotriti u svjetlu tih različitih nacionalnih pravnih okvira te bi trebalo pažljivo preispitati niz pravnih pitanja, uključujući primjerenu pravnu osnovu.
5. ***Ministri su pozvani da razmijene mišljenja o hitnosti pitanja i načinima za nastavak rasprava o uspostavi okvira EU-a za „izravan pristup e-dokazima” i „presretanje podataka u stvarnom vremenu” u bliskoj budućnosti.***

III. Nedavni međunarodni događaji i učinak američkog Zakona CLOUD

6. Američkim Zakonom CLOUD³, koji je Kongres SAD-a donio 23. ožujka 2018., izmjenom Zakona o pohranjenoj komunikaciji iz 1986. pojašnjava se da pružatelji usluga iz SAD-a moraju poštovati američke naloge o otkrivanju podataka o sadržaju bez obzira na to gdje su ti podaci pohranjeni.⁴ Osim toga, Zakonom CLOUD omogućuje se sklapanje, pod određenim uvjetima, izvršnih sporazuma sa stranim vladama, na temelju čega bi pružatelji usluga iz SAD-a mogli dostaviti podatke o sadržaju izravno tim stranim vladama (kao i presretati komunikacije putem žice), podložno uvjetima koje treba utvrditi u izvršnim sporazumima.

³ Zakon o pojašnjenju zakonite prekogranične upotrebe podataka

⁴ Time je postao nebitan predmet *SAD protiv Microsoft Corporation* u vezi s istim pitanjem, to jest mogu li, u skladu sa Zakonom o pohranjenoj komunikaciji iz 1986., američka tijela za izvršavanje zakonodavstva na temelju sudske odluke zahtijevati od pružatelja usluga sa sjedištem u SAD-u da predoči sadržaj računa e-pošte pohranjenog na poslužitelju koji se nalazi u inozemstvu.

7. Tijekom rasprave o tom pitanju na sastanku Vijeća (PUP) u ožujku, ministri su se založili za zajednički pristup EU-a u odnosu na SAD, naglašavajući da bi se time ne samo uvelike doprinijelo pravnoj jasnoći za pružatelje usluga i nadležna tijela država članica, već i spriječilo širenje različitih režima, rascjepkanost unutar EU-a i nejednako postupanje među državama članicama.
8. Na sastanku CATS-a 18. svibnja Komisija i Pravna služba Vijeća pojasnili su da je EU nadležan za sudjelovanje u takvim pregovorima s SAD-om i da države članice ne bi trebale stupati u bilateralne pregovore. Komisija je također naglasila neke od prethodno navedenih prednosti. Komisija i predsjedništvo k tome su razjasnili nadležnost EU-a nad tim pitanjem na ministarskom sastanku EU-a i SAD-a u Sofiji 22. i 23. svibnja 2018.
9. Sklapanje izvršnog sporazuma između EU-a i SAD-a također bi trebalo promatrati s obzirom na odredbe članka 48. Opće uredbe o zaštiti podataka, koja je upravo stupila na snagu. Tim je člankom predviđeno da sve presude [...] kojima se od voditelja obrade ili izvršitelja obrade zahtijeva prijenos ili otkrivanje osobnih podataka mogu biti priznate ili izvršive na bilo koji način samo ako se temelje na nekom međunarodnom sporazumu [...] između treće zemlje koja je podnijela zahtjev i Unije [...] ne dovodeći u pitanje druge razloge za prijenos u skladu s poglavljem [V.].
10. Naposljetku, pri utvrđivanju budućeg odnosa, posebnu pozornost trebalo bi posvetiti pravilima sadržanima u odgovarajućim zakonodavnim tekstovima u vezi sa slučajevima u kojima su pružatelji usluga suočeni s proturječnim nacionalnim zakonodavstvima. Američki Zakon CLOUD sadrži „klauzulu o kurtoaziji”⁵, dok je u članku 15. Nacrta uredbe EU-a⁶ predviđen postupak preispitivanja u slučaju proturječnih obveza. Pažljivo i detaljno razmatranje tih odredaba bit će potrebno kako bi se osigurala uzajamnost i operativna učinkovitost.

⁵ Klauzulom o kurtoaziji omogućuje se pružateljima usluga da zatraže od suda SAD-a da poništi ili izmijeni nalog izdan za čuvanje ili otkrivanje podataka, ako se podaci odnose na osobe koje nisu državljani SAD-a, i ako bi se postupanjem u skladu s nalogom kršili zakoni zemlje s kojom je SAD sklopio izvršni sporazum kojim se predviđaju slične mogućnosti za pružatelje usluga u skladu s njihovim zakonodavstvom.

⁶ Člankom 15. predviđa se dijalog sa središnjim tijelom dotične treće države. Europski nalog za dostavljanje bio bi prihvaćen, a podaci dostavljeni, samo ako to tijelo ne bi uložilo prigovor.

- 11. Ministre se poziva da potvrde svoju želju da što prije stupe u pregovore s SAD-om o sklapanju izvršnog sporazuma između EU-a i SAD-a te ih se ujedno poziva da zatraže od Komisije da Vijeću hitno podnese preporuku za pregovarački mandat u tu svrhu. Ministre se poziva da od Komisije zatraže poduzimanje sličnih mjera u pogledu Drugog dodatnog protokola Konvencije iz Budimpešte koji se trenutačno sastavlja pod pokroviteljstvom Vijeća Europe.*
-